

פרוטוקול מס' 6

מישיבת ועדת-הכנסת ביום שלישי,
ל' בחשוון תשט"ז (15.11.1955)
בשעה 8.30

נ ו כ ח ו: א. י. גרינברג - סגן יו"ר הכנסת.

חברי הוועדה:

- ב. אזניה
- ע. איכילוב
- א. אלטמן
- ש. בנה
- י. בן-אהרן
- ש. הלל
- ס. יוספטל
- ש. יוניצ'סן
- י. כסה
- ד. ליבשיץ
- מ. נורוק
- א. עבאס
- א. תלמי

מוזמנים:

- י. גורי - יו"ר ועדת הכספים (לספיק ב')
- י. בדר - חבר ועדת הכספים
- ג. קיסרון - יוע"מ לוועדת הכספים (" "
- מ. רוזטי - מזכיר הכנסת
- א. צידון - סגן מזכיר הכנסת.

ח ס ר ו:

- סיף אדין אלזועבי
- א. בהיר
- חסן סאלח ח'ניפס
- ד. ליבשיץ
- ש. שורש
- א. רמז
- ס. וילנר

ס ד ר - ה י ו ם: א. קביעת ועדה לדיון בחוק
העבריינים הצעירים תשט"ו - 1955 - עמ' 2

ב. שאלת נושא חדש שנתעוררה
בוועדת הכספים בשעת הדיון
בחק המילווה (מוסדות כספיים)

2 - 4 "

א. קביעת ועדה לדיון לחוק העבריינים הצעירים תשט"ו 1955:

הי"ר ב. אזניה:

עלינו לקבוע איזו ועדה תדון בחוק זה. במליאת הכנסת הושמעו שלוש הצעות: ועדת השירותים הציבוריים, ועדה משותפת של הוועדה הנ"ל וועדת החינוך והתרבות וועדת החוקה, חוק ומשפט. הנסיון שלנו מוכיח שלא טוב לבחור בוועדה משותפת. אני מציע להעביר את החוק; לוועדת החוקה, חוק ומשפט.

א. עבאס:

מן ההגיון ומן ההכרח שיהיה דיון משותף בשתי ועדות,

ע. איכילוב:

גם אני תומך בדעה שלא דצוי לבחור בוועדה משותפת. אם נקבל את הדעה שיש להעביר את החוק לוועדת החוקה, חוק ומשפט משום שזה חוק, נצטרך להעביר את החוקים הבאים לכנסת, כולם כאחד, לוועדת החוקה, כשם שאפשר יהיה לטעון ש כל חוק צריך להגיע לוועדת הכספים משום שיש לו שייכות לכספים ותקציב.

את החוק הזה יש להעביר לוועדת החינוך או לוועדה משותפת של ועדת החינוך והוועדה לשרותים ציבוריים, אבל לא לוועדת החוקה, חוק ומשפט.

א. י. גרינברג:

אני מציע להעביר את החוק לוועדת השרותים הציבוריים.

א. אלטמן:

לחוק זה יש נגיע גם לשרותים ציבוריים וגם לחינוך. אפשר למסור את הדבר לאחת מן הוועדות האלו והיא תשמע גם את הוועדה השניה.

י. בן-אהרן:

אני מציע שוועדת החינוך תוזמן לחוות דעה לאותה ועדה שאליה יועבר החוק. הצעתי זו באה כאלטרנטיבה להצעה שתקום ועדה משותפת לענין זה.

ה ר ח ל ט

להעביר את הדיון בחוק העבריינים הצעירים תשט"ו - 1955 - לוועדה משותפת של ועדת החינוך והתרבות וועדת השרותים הציבוריים. הוועדה תהיה בת 9 חברים.

ב. שאלת נושא חדש שנתעוררה בוועדת הכספים בשעת הדיון בחוק המילווה (מוסדות כספיים):

הי"ר ב. אזניה:

בשעת הדיון בחוק זה בוועדת הכספים נתעוררה שאלה של נושא חדש. י"ר ועדת הכספים יציג בפנינו את הבעיה.

י. גורי:

החוק הזה בא להסדיר את הענין של החלפת מילווה שהיה בסכום של 5 מליון ל"י ומדי פעם בפעם מחדשים אותו, כאשר הוא נגמר. שר האוצר הציע להכפיל את הסכום הזה, ובמקום 5 מליון לירות להעמיד אותו על 10 מליון לירות. זה בגבולות ההסדרים בין האוצר ובין הבנקים בקשר לאשראי ונזילות.

י. גורי: לא אכניס אתכם לפרטי הדברים. ח"ב בדר הציע סעיף נוסף בנוגע לנזילות ונפח האשראי וד"ר קיטרון טען שהצעה נוספת זו חורגת מתחום הנושא ועל-כן אין אפשרות להצביע.

אני מבקש מאת ועדת-הכנסת להחליט בענין זה, כפי שנהוג במקרים כאלה.

י. בדר: בזמנו נעשה הסדר בין הבנקים - מה שקוראים ועדת הבנקים, (מוסד בלתי-רשמי עד היום הזה) - לבין שר האוצר, שהבנקים יתנו לאוצר הלוואה בגבול של 9% של הפקדונות שבבנקים. ההסדר הזה הטיל על הבנקים חובה לתת את ההלוואה הזאת, והם חייבים לתת אותה. חובה זו הוטלה בצורה שהיתה קיימת ביחסים שלפני קום המדינה. מכיון שהפקדונות בבנקים, בקשר עם ענייני המטבע בארץ, הולכים ועולים, דורשת הממשלה מן הבנקים מדי פעם בפעם סכומים נוספים, כדי לשמור על ה-9%. שר האוצר בנאטו בכנסת עמד על כך שמכיון שהפקדונות בבנקים עלו עליהם לתת לאוצר יותר כסף. עכשו דורש האוצר 10 מליון לירות - 5 מליון לקונטרסיה ו-5 מליון נוספים בהתאם להגדלת הקף הפקדונות בבנקים. שר האוצר אמר בדורות שזוהי חובת הבנקים בהתאם להסדר שנעשה ביחס ל-9%. נגיד הבנק, מר הורוביץ, הסביר בוועדת הכספים שזאת הכנסה חוקית והאוצר מצפה לאותם 9% מראש ואסור לבטעה לשלול מן האוצר הכנסה רגילה ולגיטימית וקבועה מראש, ואסור לקחת מלווה יותר קטן (כמו שאני הצעתי) או מלווה יותר גדול (כפי שהציע חבר-כנסת אחר), כי קיימת הבעיה של 9%.

הבעיה היא אם אפשר להשאיר חובה כזאת במסגרת של הסדרים שאין להם אופי של רצון חופשי, אלא אופי של חובה ציבורית, או שצריך להכניס חובה זו לחוק. אני בעד זה שנכניס אותה לחוק, כי אני מתנגד להסוואת הדברים. החוק מוכרח לשקף את המציאות.

אין דנים כאן אם הצעתי נכונה או לא. אני טוען כאן על שסוגרים בפני את הדרך לטעון את טענתי זו במליאת הכנסת, בטענה שהצעתי היא נושא חדש. אין זה נושא חדש. ענין החובה הוא במסגרת הנושא.

ד"ר ג. קיטרון: אינני נכנס לשאלה של עובדות כלכליות שד"ר בדר הצביע עליהן. אין אני חולק עליהן ואין אני מאשר אותן, כיון שאינן ידועות לי ופיתכן שחבר-הכנסת בדר צודק.

אפי לוקח את החוק שבו נאמר "הממשלה מודשה בזה ללוות פרושו של דבר שהממשלה פנתה לכנסת בבקשה להסמיך אותה ללוות כספים. אני מסכים עם חבר-הכנסת בדר ששאלת נושא חדש אינה שאלה של תיקון סעיף או סעיף חדש. ייתכן מאד שתכר וערה מציע להכניס 20 סעיפים חדשים בחוק ואף אחד מהם אינו חורג מן הנושא. ולהיפך, על-ידי תיקון מלה אחת אפשר לחרוג מן הנושא.

אם החוק הזה מסמיך את הממשלה ללוות כספים ואני בא ומכניס סעיף המחייב את הבנקים להלוות לממשלה, אני הופך את החוק לחוק מילווה חובה. יש דבר כזה. אבל כל עוד הממשלה לא מבקשת יותר מאשר להסמיך אתה ללוות כספים, אין הוועדה רשאית, על-ידי התיקון הזה לחייב את הבנקים להלוות כספים אלה. התיקון הוא להחליף את המלה "רשאי" במלה "חייב". אבל הוא משנה את כל אופיו של החוק, ועל-כן, לפי עניות דעתי אסור להצביע על תיקון כזה.

י. בדר: כל הדוקטרינה של נושא חדש מקורה בעובדה שיש לתת לכנסת אפשרות לדבר על הענין בקריאה ראשונה. הפעם ענין המילווה הזה הוזכר בדברי הפתיחה של שר האוצר וחברי-הכנסת יכלו להגיב עליו בשעת הקריאה הראשונה. הבעיה היא בזה אם נושא חדש מוכרח להיות נושא חדש מבחינת הנושא של דברי ההצעה, כפי שהיא כתובה, או אם אצא גם הפתיחה היא נושא לדיון.

ש. יוניצ'מן:

אם בנוסח המוצע כתוב "הממשלה מורשית"
ז.א. שהבנק יכול לא לתת את הכסף?

ד"ר ג. קיטרון:

כן. החוק הזה אינו מטיל שום חובה.

ע. איכילוב:

אילו מה שאומר חבר-הכנסת בדר היתה הדרך
היחידה להבטיח את הדבר הזה, הייתי מהסס
מאד שלא להורות בדעתו של ח"כ בדר. אבל אם נמסרה אינפורמציה על-ידי
שר האוצר ונגיד הבנק והוועדה שמעה את הדבר הזה, שאין סכנה שזה יעבור
על ה-9% שהוחלט עליהם - הדרך לא סגורה. ואני מצטרף לדעה שהנוסח שלו
הוא נושא חדש.

י. בן-אהרן:

ח"כ בדר אינו יכול להכחיש שזה נושא חדש.
אילו דנתי אין מריטו אני מחייב את הדבר
הזה, ומחייב אותו בהיקף הרבה יותר רחב. העקרון הוא סימפטי בעניי ואני
רושם אותו לפני בתור כזה, ובשעה המתאימה אגיש את זה לגוביינא.

אבל ברור שזה נושא חדש.

ה ר ח ל ט

הצעתו של חבר-הכנסת בדר היא נושא
חדש לגבי חוק המילווה (מוסדות כספיים).

ג. מינוי שני חברי הכנסת לוועדת המינויים לפי חוק השופטים תשי"ג - 1953:

היו"ר ב. אזוביה:

קיבלתי את המכתב הבא משר המשפטים:

"הנני מפנה את תשומת לבכם לס' 6 של חוק
השופטים תשי"ג - 1953, ספר החוקים 132, עמ' 149. בין תשעה חברי ועדת
המינויים ישנם שני חברי הכנסת שייבחרו על ידיה בבחירה חשאית ויכהנו
על עוד הם חברי הכנסת, ואם תמה כהונת הכנסת - עד שתבחר הכנסת החדשה
חברים אחרים במקומם. אני מבקש, איפא, לעשות את הצעדים הדרושים
לקראת בחירת שני חברי הכנסת במקום ח"כ בר-רב-האי וששון שעד עכשיו היו
נבחרו הכנסת לצרכי ועדת המינויים. הדבר הוא דחוף מפני שברצוני לזמן
את הוועדה בזמן הקרוב."

תפקידנו הוא פורמאלי בלבד. אנחנו צריכים
לשום לפנינו הצעות לשני החברים האלה, ולהגיש את ההצעות ליו"ר הכנסת.
היו"ר מעמיד את זה להצבעה חשאית בכנסת.

בישיבה הבאה של ועדת הכנסת נשמע הצעות
של נציגי הסיעות ונגיש את הרשימה ליו"ר הכנסת.

היו"ר ב. אזניה:

קיבלתי את המכתב הנא משר הדואר:

"מדי פעם בפעם מתעוררת השאלה אם המציע הצעה בעלת סעיפים שונים יכול לדרוש הצבעה על כל סעיף לחוד. מובן שנגד רצונו של המציע אי-אפשר להחליט על כך, באשר זכותו לראות את הצעתו כיחידה אחת, השאלה מה הדין כשהוא דורש את ההצבעה בצורה כזאת".

אשמח אם תתנו דעתכם על כך.

אני מציע שנעביר את השאלה הזאת לוועדת

התקנון.

א. אלטמן:

האם הורכבו כבר ועדות המשנה?

היו"ר ב. אזניה:
לעת עתה ידוע לי על ועדה אחת שהוזמנה; ועדת המשנה לתקנון. ביקשתי מסגן משכיר הכנסת שישלח את ההזמנות לסייעות, לפי מספר החברים, והפייעות יודיעו את מי הן שולחות.

י. בן-אהרן:

האם חברי ועדת המשנה הם דק חברי ועדת הכנסת?

היו"ר ב. אזניה:

חברי-כנסת מחליפים איש את רעהו בכל אצאאצא. דבר בוועדות השונות מלבד ועדת הכספים וועדת החוץ והבטחון. רצוי שיהיו מתוך הוועדה.

הישיבה ננעלה בשעה 9.40

=====